

Advies voor de richtlijnen voor het
milieueffectrapport
Natuur- en recreatiepark De Peelbergen

23 oktober 1998

969-35

ISBN 90-421-0434-1
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeenteraad Sevenum
Postbus 6812
5975 ZG SEVENUM

uw kenmerk
JB/

uw brief
7 augustus 1998

ons kenmerk
U596-98/Pi/fw/969-36

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Natuur- en recreatiepark De Peelbergen

doorkiesnummer
(030) 234 76 34

Utrecht,
23 oktober 1998

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Natuur- en recreatiepark De Peelbergen. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag te zijner tijd de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

dr. J.T. de Smidt
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Natuur- en recreatiepark De Peelbergen

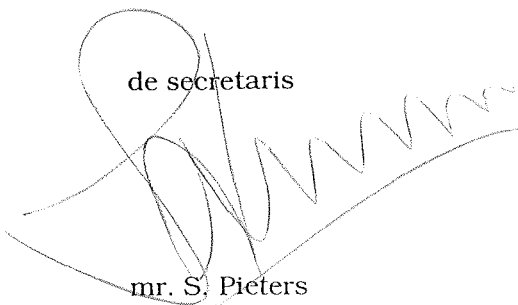
Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Natuur- en recreatiepark De Peelbergen

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over
Natuur- en recreatiepark De Peelbergen,

uitgebracht aan Gemeenteraad Sevenum door de Commissie voor de milieueffectrapportage;
namens deze,

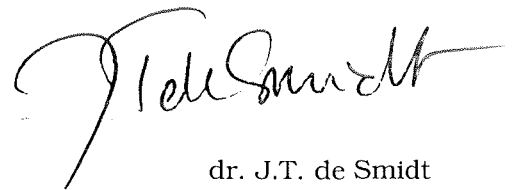
de werkgroep m.e.r. Natuur- en recreatiepark De Peelbergen,

de secretaris

A handwritten signature in black ink, consisting of a large loop at the top left and a series of smaller, connected loops extending to the right.

mr. S. Pieters

de voorzitter

A handwritten signature in black ink, starting with a large, stylized 'J' and followed by 'T. de Smidt' in a cursive script.

dr. J.T. de Smidt

Utrecht, 23 oktober 1998

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	2
2. motivering, beleidsuitgangspunten en besluitvorming	3
2.1 Motivering van de voorgenomen activiteit	3
2.2 Beleidsuitgangspunten	3
2.3 Besluitvorming	4
3. Voorgenomen activiteit en varianten	5
3.1 Algemeen	5
3.2 Meest milieuvriendelijke ontwerp	6
3.2.1 Nieuwe bossen en natuur	6
3.2.2 Selectie categorieën recreatieve bedrijven	7
4. Bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling	7
4.1 Bodem en water	8
4.2 Natuur	9
4.3 Landschap en cultuurhistorie	9
4.4 Lucht en geluid	9
4.5 Verkeer	9
5. Gevolgen voor het milieu	10
5.1 Bodem en water	10
5.2 Natuur	11
5.3 Landschap en cultuurhistorie	11
5.4 Geluid, licht en energie	11
6. Vergelijking van varianten van het MMO	11
7. Leemten in informatie	12
8. Evaluatieprogramma	12
9. Vorm en presentatie	13
10. Samenvatting van het MER	13

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 7 augustus 1998, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in de Staatscourant nr. 149 d.d. 10 augustus 1998
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie voor de milieueffectrapportage vraagt bij het opstellen van het Milieueffectrapport (MER) voor het project Park de Peelbergen aandacht voor het volgende:

Aangezien het bij dit project Park de Peelbergen - zoals de Startnotitie meldt - gaat om de realisatie, na bestemmingsplanwijziging, van een recreatief bedrijventerrein, staat vooral het kader waaraan de vestiging van een nieuwe recreatieve voorziening wordt getoetst in dit advies centraal.

In het MER dient dit toetsingskader nader te worden uitgewerkt, waarbij het vooral gaat om de effectiviteit van de sturingsinstrumenten en om de handhaafbaarheid van de voorgestelde criteria. De Commissie beveelt aan om uit de volgende aspecten toetscriteria af te leiden:

- de mate van aantasting, behoud of verbetering van de bestaande natuur (binnen én buiten het plangebied);
- de mate van aantasting, behoud of verbetering van het bestaande cultuurlandschap;
- de mate van aantasting of behoud van cultuur-historische objecten;
- de mate van aantasting of behoud van het bodemarchief;
- de mate van aantasting, behoud of verbetering van de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater;
- de beheersbaarheid van het verkeer (op basis van meetbare criteria);
- de beheersbaarheid van de hinder (onder andere geluid en licht);
- de beheersbaarheid van de afvalstromen en emissies.

Indien mogelijk zou het goed zijn om ook een toetscriterium of toetscriteria te ontwikkelen voor:

- de mate van aantasting, behoud of verbetering van de leefbaarheid (inclusief de werkgelegenheid).

Aangezien dit MER, blijkens de Startnotitie, gericht is op het Meest Milieuvriendelijk Ontwerp (MMO), is het van belang om het toetsingskader te gebruiken voor het zodanig uitwerken van dit MMO (en eventuele varianten) dat het daaraan voldoet.

Omdat de situering van de zeer grote recreatieve activiteiten in belangrijke mate sturend is voor het MMO, is het van belang dat het MER (ook in kaartbeelden) in varianten onderzoekt waar deze bij voorkeur terecht zouden moeten komen binnen het studiegebied.

1. INLEIDING

De gemeentebesturen van de gemeenten Horst en Sevenum hebben het voornemen om het bestemmingsplan te wijzigingen voor het plangebied genaamd Park de Peelbergen. De beide Colleges van Burgemeester & Wethouders treden daarbij op als Initiatiefnemers en de beide Gemeenteraden als de Bevoegde Instanties.

Van dit gebied, bestaande uit vier geografisch van elkaar gescheiden deelgebieden, met een omvang van 295 hectare waarvan voor 210 hectare daadwerkelijk functieverandering zal optreden, zal een zogenaamd recreatief bedrijventerrein gemaakt worden. Dit betreft een m.e.r.-plichtige activiteit, voor de beide gemeentebesturen gezamenlijk, op grond van het Besluit m.e.r. 1994, bijlage C, activiteit 10.1.

Bij brief van 7 augustus 1998^{1]} is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het geven van richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER). De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant d.d. 10 augustus 1998^{2]}.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.^{3]}. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de adviezen, commentaren en opmerkingen^{4]}, die zij in afschrift van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

-
- 1 Zie bijlage 1.
 - 2 Zie bijlage 2.
 - 3 De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.
 - 4 Bijlage 4 geeft een lijst van deze reacties.

2. MOTIVERING, BELEIDSUITGANGSPUNTEN EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

2.1 Motivering van de voorgenomen activiteit

In de Startnotitie is een aanzet gegeven voor de motivering van de voorgenomen activiteit. De Commissie beveelt aan deze informatie in het MER op te nemen. Speciale aandacht verdienen daarbij, naar de mening van de Commissie, de volgende aspecten:

- werkgelegenheid, met name de ontwikkeling daarvan in de agrarische en recreatieve sector;
- bos- en landschapsontwikkeling;
- wonen, als afgeleide doelstelling, voor het financieel haalbaar maken van het plan.

Daarbij kan gebruik gemaakt worden van, dan wel verwezen worden naar, de in de startnotitie genoemde documenten.

2.2 Beleidsuitgangspunten

Vermeld moet worden welke essentiële randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden emissies e.d.) door het beleid aan dit voornemen worden opgelegd. Hierbij dient te worden verwezen naar de beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd. Aangegeven moet worden of er in (de omgeving van) het studiegebied gebieden liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen (bijvoorbeeld de gebieden die vallen binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)).

De consequenties hiervan voor de ontwikkeling van alternatieven moeten eveneens in het MER worden aangegeven.

Tevens moet beschreven worden welke maatstaven voor de afweging van alternatieven^{5]} (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend.

In het MER moet worden aangegeven op grond van welke beleidsdocumenten het logisch en/of gewenst is te komen tot de voorgenomen activiteit. Daarbij wordt uiteraard ingegaan op die documenten op rijks, provinciaal en regionaal niveau, die daarover relevante uitspraken doen. Nagegaan moet worden in hoe-

5 Zie ook hoofdstuk 6 van dit advies.

verre op onderdelen de toekomstige bestemming niet in overeenstemming is met het in deze documenten geformuleerde beleid voor dit gebied (te denken valt aan de functie wonen). Omdat er nog veel onzeker is omtrent de exacte invulling binnen de toekomstige bestemming verdient het aanbeveling in één van de eerste hoofdstukken van het MER aan te geven welk toetsingskader zal worden gebruikt na vaststelling van het bestemmingsplan bij de feitelijke beoordeling van aangedragen activiteiten. Daarbij dient vooral aandacht geschonken te worden aan de handhaafbaarheid van de voorgestelde criteria. De Commissie beveelt aan om uit de volgende aspecten toetscriteria af te leiden:

- de mate van aantasting, behoud of verbetering van de bestaande natuur (binnen én buiten het plangebied);
- de mate van aantasting, behoud of verbetering van het bestaande cultuurlandschap;
- de mate van aantasting of behoud van cultuur-historische objecten;
- de mate van aantasting of behoud van het bodemarchief;
- de mate van aantasting, behoud of verbetering van de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater;
- de beheersbaarheid van het verkeer (op basis van meetbare criteria);
- de beheersbaarheid van de hinder (onder andere geluid en licht);
- de beheersbaarheid van de afvalstromen en emissies.

Indien mogelijk zou het goed zijn om ook een toetscriterium of toetscriteria te ontwikkelen voor:

- de mate van aantasting, behoud of verbetering van de leefbaarheid (inclusief de werkgelegenheid).

De toetscriteria kunnen hieruit worden afgeleid door per aspect een maximaal toelaatbare aantasting of minimaal gewenst behoud of verbetering te benoemen. In de hierna volgende hoofdstukken kan gebruik gemaakt worden van dit toetsingskader.

2.3 Besluitvorming

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld ten behoeve van de besluitvorming inzake de bestemmingsplanwijziging voor het plangebied Park de Peelbergen.

Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

Aangegeven moet worden welke ruimte door middel van vrijstellingsbepalingen aan B&W wordt gegeven en welke mogelijk extra milieueffecten daarvan het gevolg kunnen zijn. Tevens moet worden aangegeven op welke wijze de positieve koppeling tussen realisering van dit recreatieve bedrijventerrein én natuuront-

wikkeling alsmede de verhoging van de kwaliteit van het landschap wordt gehandhaafd^{6]}.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN VARIANTEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

3.1 Algemeen

De Commissie adviseert om alleen een Meest Milieuvriendelijk Ontwerp (MMO) te ontwikkelen, waarbij de doelstellingen worden gerealiseerd volgens de best bestaande mogelijkheden ter bescherming en verbetering van het milieu, omdat het initiatief naast het tot stand brengen van recreatieve activiteiten, nadrukkelijk gericht is op kwaliteitsverbetering van de leefbaarheid (inclusief de werkgelegenheid) en van natuur en landschap. Bij de uitwerking van verschillende varianten zijn:

- de voorgenomen bos- en natuurontwikkelingen kwantitatief steeds gelijk;
- de recreatieve ontwikkelingen niet nauwkeurig te bepalen. Dit probleem valt te ondervangen door in het Meest Milieuvriendelijke Ontwerp uit te gaan van varianten voor een verschillende mate van te vestigen recreatieve voorzieningen en - mogelijk - van relevante uitsluiting van bepaalde categorieën en in de varianten een variabele voor bezoekersaantallen te hanteren van respectievelijk 1 miljoen en 1,6 miljoen per jaar^{7]}. Het toetsingskader is hierbij zowel uitgangspunt als selectiemiddel, vooral ook voor acquisitie.

Het Meest Milieuvriendelijke Ontwerp (MMO) (en de varianten daarvan) moet(en) worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Het kan zinvol zijn om deze beschrijving, per deelgebied, te baseren op deelactiviteiten (zowel van potentiële recreatieve initiatieven, als van aanpassingen in het landschap).

6 De Commissie geeft hierbij als suggestie mee dat dit zou kunnen gebeuren in de toelichting op het bestemmingsplan.

7 Zie daartoe de Integrale visie, pagina 11, paragraaf 2.4.

Preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen

Bij het MMO, en de verschillende varianten daarvan, moet worden aangegeven welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen.

Als de activiteit effecten heeft in één of meerdere gevoelige gebieden zoals aangeduid in het Structuurschema Groene Ruimte⁸], zal het MER moeten beschrijven of de varianten, ook na het treffen van mitigerende maatregelen, wezenlijke waarden in deze gebieden aantasten. Als er wezenlijke waarden worden aangetast, moet worden aangegeven:

- ① of er een zwaarwegend maatschappelijk belang is voor realiseren van de activiteit in of nabij de gevoelige gebieden;
- ② of er alternatieve locaties mogelijk zijn waarbij geen wezenlijke waarden worden aangetast. Indien dat het geval is zullen deze locatie-alternatieven moeten worden uitgewerkt op hetzelfde detailniveau als de overige alternatieven;
- ③ welke fysieke compenserende maatregelen bij de alternatieven genomen kunnen worden, indien ook na het treffen van mitigerende maatregelen wezenlijke waarden worden aangetast⁹].

3.2 Meest milieuvriendelijke ontwerp

Het Meest Milieuvriendelijke Ontwerp (MMO), dat realistisch moet zijn, gaat uit:

- van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu.

Gezien de kwaliteitsdoelstelling van de beide Initiatiefnemers, betekent dit dat de bestaande waarden van natuur en landschap zoveel mogelijk worden ontzien (behoud) dan wel verbeterd, zowel bij aanleg als gebruik en beheer.

Omdat de situering van de zeer grote recreatieve activiteiten in belangrijke mate sturend is voor het MMO, is het van belang dat het MER (ook in kaartbeelden) in varianten onderzoekt waar deze bij voorkeur terecht zouden moeten komen binnen het studiegebied.

3.2.1 Nieuwe bossen en natuur

De beschrijving van de aanleg, inrichting, gebruik en beheer van de 90 hectare bos en natuur zal voor de verschillende varianten van het MMO op een gelijkwaardige wijze dienen te gebeuren. Om doublures te voorkomen kan wel de nadruk worden gelegd op de verschillen tussen de varianten van het MMO. Nieuwe mogelijkheden voor natuurontwikkeling en landschapsverbetering worden zoveel mogelijk aangegrepen.

8 PKB deel 4, blz. 64.

9 Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de volgende publicatie: Ministerie LNV, Directie Groene Ruimte en Recreatie: *Uitwerking compensatiebeginsel SGR*, oktober 1995.

Van de aanleg, inrichting, gebruik en beheer van de 90 hectare nieuw bos en nieuwe natuur is het van belang om te beschrijven op welke wijze de beoogde toegevoegde waarden en functies kunnen worden bereikt, zoals:

- herstel van ecologische verbindingen;
- ontwikkeling van waardevolle levensgemeenschappen door vernatting, vormgeving, te ontwikkelen gradiënten en dergelijke;
- combineren van functies natuur en recreatie in de nieuwe bossen. Daarbij is duidelijkheid nodig over de vraag of ook houtproductie tot de doelen behoort en welke belemmering die vormt voor de andere twee doelen.

3.2.2 **Selectie categorieën recreatieve bedrijven**

Een MMO voor de voorgenomen aanleg, inrichting, gebruik en beheer van 100 hectare recreatiebedrijventerrein kan wellicht ontwikkeld worden door te kiezen voor een zeer (milieu)bewuste selectie uit de in de bijlagen 2 en 3 van de Startnotitie beschreven categorieën bedrijven c.q. aangegeven worden welke categorieën van bedrijven niet toegelaten worden op het toekomstige recreatiebedrijventerrein. Daarenboven dienen met name in het MMO zoveel mogelijk preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen optimaal ingepast te worden. Overlast (verkeersdruk, geluid, bodemverontreiniging, visuele hinder) wordt zoveel mogelijk vermeden. Gestreefd wordt naar een optimale milieuhygiënische kwaliteit (bijvoorbeeld met betrekking tot energiegebruik, afvalproductie).

Uit de beschrijving van de voorgenomen aanleg, inrichting, gebruik en beheer van de 100 hectare recreatiebedrijventerrein dient de aard en de omvang van de beoogde voorzieningen duidelijk te worden. Dit kan door varianten aan te geven van de categorieën bedrijven en bezoekersaantallen die men wenselijk acht (bijvoorbeeld aan de hand van de indeling in de bijlagen 2 en 3 van de Startnotitie) en daaruit te concluderen of en hoe deze passen binnen het opgestelde toetsingskader.

4. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling - met name in de agrarische sector - hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten, voor zover van belang voor de voorspelling van de gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en de alternatieven.

De Commissie adviseert om deze beschrijving op te bouwen aan de hand van indicatoren, die representatief zijn voor de milieumstandigheden en voor ver-

anderingen daarin. Aan de hand daarvan kan de toekomstige ontwikkeling van het milieu systematisch worden gevolgd.

In milieueffectrapportage wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit (in dit geval het MMO) wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten. Hierbij kan worden gedacht aan de maatregelen in de agrarische sector, met name in de varkenssector.

Als niet zeker is of bepaalde ingrijpende activiteiten zullen doorgaan, dan kunnen hiervoor verschillende scenario's worden gebruikt.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de locatie Park de Peelbergen, inclusief de directe aangrenzende gebieden waaronder de Peel, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect (lucht, bodem, water, enz.) kan de omvang van het studiegebied verschillen. Tevens moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden en objecten zoals bijzondere natuurgebieden en gebieden die vallen onder de EHS.

De Commissie beveelt aan om bij voorkeur aan de hand van kaartmateriaal met een duidelijke legenda de bestaande toestand van het milieu van het plangebied te presenteren, inclusief de invloedssferen.

Van de hierna te noemen aspecten worden de volgende punten beschreven:

4.1 Bodem en water

- de (geo) hydrologische opbouw van het studiegebied¹⁰;
- de (geo)hydrologische opbouw van het Peelgebied en zijn omgeving met aandacht voor hydrologische relaties tussen het studiegebied en vochtafhankelijke vegetaties in de natuurgebieden, alsmede de relatie oppervlaktewater-grondwater (drainage-weerstand, kwel en infiltratiegebieden)¹¹;
- de bodemtypen, de opbouw en de eigenschappen van de bodem en de grondwatertrappen;
- wat oppervlaktewater betreft de waterhuishoudkundige situatie (waterafvoer en -aanvoer);
- de aardwetenschappelijke waarde van de bodem (zoals onder andere het bodemarchief¹²), maar ook bijzondere geomorfologische beschrijvingen).

10 Zie hiertoe ook de inspraakreactie nummer 2.

11 Zie hiertoe ook de recent uitgebrachte Ecohydrologische Atlas.

12 Zie hiertoe ook de inspraakreactie nummer 1.

4.2 Natuur

- de aanwezige planten- en dierengemeenschappen (inclusief kenmerkende habitats);
- de situering in de regio van de ecologische hoofdstructuur en de provinciale uitwerking daarvan (met name de begrenzing);
- aanwezige provinciale en nationale doel- en indicatorsoorten in het zoekgebied en in de onmiddellijk aanliggende natuurterreinen;
- potenties voor natuurdoeltypen en planten- en dierengemeenschappen in het zoekgebied en in aanliggende natuurterreinen.

4.3 Landschap en cultuurhistorie

- de landschappelijke elementen en patronen;
- de cultuurhistorische en archeologische betekenis van de aanwezige elementen en patronen;
- de visueel-ruimtelijke structuur van het gebied (openheid, herkenbaarheid, identiteit).

4.4 Lucht en geluid

- wat de huidige situatie is met betrekking tot de kwaliteit van de lucht en het geluidsniveau;
- of er in het studiegebied ook stiltegebieden aanwezig zijn en welke doelstellingen daarvoor gelden.

4.5 Verkeer

- op welke wijze op dit moment de verkeersafwikkeling in het studiegebied plaatsvindt;
- wat de huidige verkeersomvang is en hoe deze is verdeeld over de verschillende verkeersstromen.

5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

Hoofdstuk vier van de Startnotitie geeft een goede omschrijving van de mogelijk te verwachten effecten en de noodzakelijke differentiaties daarin. Ter aanvulling daarop doet de Commissie de volgende algemene suggesties:

- de positieve effecten die het geheel aan activiteiten tot stand brengt helder in beeld te brengen;
- de wijze waarop de milieueffecten bepaald en beschreven worden te motiveren. Van wezenlijk belang is daarbij de mate van nauwkeurigheid en de variatie van de effecten, plus de onzekerheden in de feitelijke realisatie van de voorgenomen activiteit;
- bijzondere aandacht te besteden aan die milieueffecten die per alternatief/-variant verschillen;
- naast hetgeen al in de Startnotitie is aangegeven te melden of de gevonden effecten omkeerbaar zijn en in hoeverre bij bepaalde combinaties van deelprojecten cumulatie van effecten optreedt, ook in samenhang met reeds bestaande activiteiten in en buiten de beoogde locaties;
- uitdrukkelijk aandacht te besteden aan de mogelijkheid van het beperken of compenseren van negatieve effecten.

Het toetsingskader geeft aan binnen welke milieugrenzen de ontwikkeling van het recreatiebedrijventerrein moet plaatsvinden. Het MMO wordt ontwikkeld door het minimaliseren van de negatieve en het maximaliseren van de positieve milieugevolgen, uitgaande van de volgende in het MER uit te werken criteria:

5.1 Bodem en water

- de maximaal toelaatbare verspreiding van eventuele emissies van bodemverontreinigende stoffen als gevolg van de recreatie-activiteiten;
- de maximaal toelaatbare verstoring van oppervlaktewater-grondwaterrelaties als gevolg van aanleg en gebruik van recreatie-activiteiten¹³];
- de maximaal haalbare dan wel minimaal gewenste invloed van de bos- en landschapontwikkeling, alsmede de recreatieve activiteiten op de verdrogingsproblemen¹⁴] in deze natuurterreinen en in de Peel.

13 Zie hiertoe ook inspraakreactie nummer 2.

14 Hierbij dient ook aandacht geschonken te worden aan de gevolgen van oppervlakte aan verharding in relatie tot de infiltratie. Uiteindelijk is deze informatie met name bedoeld om te komen tot een begrenzing van het grondwatergebruik.

5.2 Natuur

- de verdeling van beoogde vegetaties over de nieuwe bosterreinen, de verdeling productie-, multifunctioneel- en natuurbos over de nieuwe bosterreinen;
- de beoogde doel- en indicatorsoorten binnen de terreinen;
- de situering van verbindingszone en de hiervan profiterende soorten (vogels van droge bossen, struweelvogels, amfibieën, vlinders van bosranden en struweel, marterachtigen).

5.3 Landschap en cultuurhistorie

- de beoogde versterking van de landschappelijke structuur;
- de mate waarin rekening wordt gehouden met visueel-ruimtelijke en cultuur-historische aspecten.

5.4 Geluid, licht en energie

- het maximale geluidsniveau, indien alle gewenste activiteiten worden gerealiseerd;
- de toelaatbare licht- en/of zichthinder;
- de mate waarin invulling gegeven zal worden aan energiebesparing en/of gebruik van duurzame energie.

6. VERGELIJKING VAN VARIANTEN VAN HET MMO

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De vergelijking van de varianten binnen het MMO dient inzicht te geven in de mate waarin deze varianten van elkaar verschillen in de optredende effecten (zowel positief, als negatief). Bij voorkeur en waar mogelijk moet deze vergelijking plaatsvinden op grond van kwantitatieve gegevens.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken, alsmede van de wisselwerking tussen aard en omvang van de kosten/opbrengsten van de recreatieve activiteiten en die van de verbetering van natuur- en landschapswaarden.

Het kernpunt van deze vergelijking is de mate waarin de doelen worden gehaald en de knelpunten worden vermeden die het toetsingskader vormen, zoals dat in het MER geformuleerd zal worden.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieuinformatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

De gemeenteraden van de gemeenten Horst en Sevenum, als Bevoegde Instanties, moeten bij het besluit inzake de bestemmingsplanwijziging voor het gebied Park de Peelbergen aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de potentiële effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen.

Het verdient aanbeveling, dat *de beide colleges van Burgemeester & Wethouders van de gemeenten Horst en Sevenum* als Initiatiefnemers in het MER reeds een aanzet tot een (tussentijds evaluatie) programma voor dit onderzoek geven, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen de vele onzekerheden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek. In het bijzonder dient in iedere fase aandacht geschonken te worden aan de cumulatie van effecten¹⁵. Overwogen zou kunnen worden in hoeverre de resultaten van de tussentijdse evaluaties gebruikt kunnen worden bij de nadere ontwerpinvulling van het vervolgtraject.

15 Zie daartoe ook Hoofdstuk 5, vierde aandachtspunt.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de (varianten van de) alternatieven, dit afgezet tegen het ontwikkelde toetsingskader¹⁶). De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- het MMO en de varianten daarvan;
- het toetsingskader dat gehanteerd zal worden bij de vestiging van nieuwe recreatieve voorzieningen;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van het MMO;
- de vergelijking van varianten en de argumenten voor de selectie van het MMO en het toetsingskader;
- belangrijke leemten in kennis.

16 Zie daartoe een eerste aanzet in hoofdstuk 2.2, Beleidsuitgangspunt.

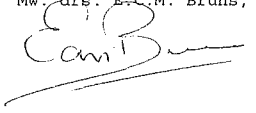
BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het milieueffectrapport
Natuur- en recreatiepark
De Peelbergen

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 7 augustus 1998 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	GEMEENTE SEVENUM			
 Commissie voor de milieu-effectrapportage	Commissie voor de Milieu-Effect-Rapportage, Postbus 2345, 3500 GH UTRECHT			
Ingekomen: 11 AUG. 1998	Ons kenmerk JB/			
nummer: 1195-98	Sevenum,			
doos: 969-15/m3	07 AUG. 1998			
Kopie naar: Sc/pres/bibl.				
Uw kenmerk	Uw brief van			
Behandeld door Mw. J. Beusmans				
Onderwerp Startnotitie MER				
Ter voldoening aan het bepaalde in paragraaf 7.5 van de Wet milieubeheer doen wij u hierbij een kopie toekomen van de Startnotitie MER welke is opgesteld in het kader van de voorbereidingen om te komen tot vaststelling van het bestemmingsplan Park de Peelbergen.				
Erop vertrouwende spoedig uw advies in deze te mogen ontvangen, verblijven wij,				
hoogachtend,				
NAMENS BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN SEVENUM,				
Hoofd Afdeling Grondgebied, Mw. drs. E.-C.M. Bruns,				
				
JB/MG coll:				
Postadres: Postbus 6812 5975 ZG SEVENUM	Bezoekadres: Raadhuisplein 1 Sevenum	Telefoon: 077 - 467 23 33 Telefax: 077 - 467 29 65	B.N.G. Den Haag 28.50.07.688 Postbank 103 51 10	Verzocht wordt bij beantwoording datum kenmerk te vermelden

BIJLAGE 2

**Kennisgeving van de ter inzagelegging van startnotitie
in Staatscourant nr. 149 d.d. 10 augustus 1998**

SEVENUM

Startnotitie Milieu Effect Rapportage

Ter voldoening aan het bepaalde in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer geeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sevenum kennis van zijn voornemen tot het, op termijn, vaststellen van het bestemmingsplan Park de Peelbergen. Via dit bestemmingsplan zullen mogelijkheden worden geschapen om gronden met voorheen agrarische bestemming recreatief te gebruiken door de bestemming recreatieve doeleinden eraan toe te kennen.

Ingevolge het Besluit Milieu-Effect-Rapportage is het voor het vaststellen van dit bestemmingsplan noodzakelijk de mogelijke milieu-effecten op de omgeving te onderzoeken.

Het college van burgemeester en wethouders stelt een ieder in de gelegenheid gedurende vier weken (tot 3 september 1998) opmerkingen te maken over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieu-effectrapport.

Uw gemotiveerde opmerkingen kunt u binnen deze termijn richten aan het college van burgemeester en wethouders van Sevenum, Postbus 6812, 5975 ZG te Sevenum.

Sevenum, 6 augustus 1998.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van Burgemeester & Wethouders van Horst en College van Burgemeester & Wethouders van Sevenum

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Horst en Gemeenteraad van Sevenum

Besluit: wijziging bestemmingplan

Categorie Besluit m.e.r. 1994: C10.1

Activiteit: aanleg van een recreatief bedrijventerrein van bijna 300 ha, waar maximaal 1,6 miljoen bezoekers worden verwacht.

Procedurele gegevens:

bekendmaking startnotitie: 10 augustus 1998

richtlijnenadvies uitgebracht op: 23 oktober 1998

Bijzonderheden:

Dit betreft een bijzonder project omdat enerzijds gevraagd wordt om de nadere invulling van een toetsingskader (is geheel nieuw) en anderzijds er alleen een zogenaamd Meest Milieuvriendelijk Ontwerp (MMO) hoeft te worden uitgewerkt.

Samenstelling van de werkgroep:

A.P.H.M. Boonman (heeft zich teruggetrokken)

drs. S.R.J. Jansen

H.H. Janssen

dr. J.T. de Smidt (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: mr. S. Pieters

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	19981009	ROB (rechtstreeks)	Amersfoort	19980911
2.	19980909	Waterschap Peel en Maasvallei (na sluiting termijn ontvangen)	Venlo	19980914
3.	19980902	Milieu Horst	Horst	19980915